

15.märtsil 2019, Viljandis, Ugala teatris

Teema:

Kellele tehakse Eestis kultuuri aastal 2030 - kättesaadavus, mitmekesisus, regionaalsus

(keskenduda kultuuri kättesaadavusele kogeja (kultuuri tarbija, kultuurisündmustele osaleja) vaatest)

Teemajuhid: Sten-Kristian Saluveer, Kristiina Alliksaar

1. Teemajuhid pakkusid välja mõned teesid/arenguvõimalused/arengusuunad, millest järgnevas arutelus lähtuda. Osalejad pidid kas pakututest välja valima laudkonna kohta ühe või lisama siia loetellu enda poolt sõnastatud punkti.

Arenguvõimalused/-suunad, millest aruteludes lähtuda

Teemajuhtide poolt väljapakutud (paksus kirjas olevad osutused populaarseteks ja võeti aruteludesse):

- Eakate suurem kaasamine kultuuri kogejatena seoses eakate osakaalu kasvamisega;
- Laste ja noorte suurem kaasamine kultuuri kogejatena seoses noorte kultuuri kogemise muutumisega;
- Tehnoloogiliste võimaluste senisest suurem kasutamine kultuuri kogejate ligipääsu tagamiseks;
- Senisest suurem valdkondadeülene koostöö, et soodustada uuenduslikkust;
- Kultuuri ligipääsetavamaks muutmine üle-eestilise taristu arendamise kaudu;
- Kultuuri kogejate digitaalse kirjaoskuse ning digiühiskonnas osalemiseks vajalike oskuste kasvatamine, et kultuur jõuaks kogejani;
- Kultuuri kogemist piiravate sotsiaalmajanduslike lõhede vähendamine.

Arenguvõimalused/ - suunad, mille lisasid osalejad

uuenduslik valdkondadeülene koostöö;

osalus - lai huvihariduslik baas;

kultuurivaldkonna tähtsus hariduses ja elukestev õpe.

2. Seejärel kaardistati ülalnimetatud arenguvõimalustest lähtuvalt hetkeolukord ehk kultuuri kättesaadavus 2019. aasta vaatest.

Kõlama järgmised märksõnad:

halb valdkondadevaheline koostöö, info kättesaadavus on killustunud, puudub teenuste sidusus ja kasutatakse vähe tehnoloogiat, kõrgkultuuri tehakse suurtes keskustes, võimalused on regiooniti väga erinevad, täiskasvanute huviharidus on vähe arenenud, vähene side eagruppide vahel, vaatamata tasuta ühistranspordile on transpordikorraldus väga nõrk.

3. Järgnes unistamise ring - jättes kõrvale kõik takistused, millisenä näeme päeva teema raames valitud arenguvõimalust ideaalis aastal 2030 ning seejärel paigutati unistused skaalale - oluline/mitteoluline ning kergesti/raskesti teostatav.

OLULINE JA KERGESTI TEOSTATAV

- Igas avalikus kultuuriasutuses võiks olla kergkäru, rulaator jm füüsiline abivahend erivajadusega inimesele;
- Katusorganisatsioonidega koos teha koolitusprogramm erivajadustega inimeste vajaduste tutvustamiseks - rändav ABC koolitus mööda asutusi;
- Kui on poliitiline tahe, siis:
 - Kultuuritöötajate, juhendajate jne palgad ka KOV tasandil samamoodi väärtustatud nagu üldhariduskoolide õpetajad;

- Piirkondlikud kõrgharidusasutused jääks neisse piirkondadesse - et ei kaoks ära;
- Formaal-mitteformaalõppe suurem lõimimine õppekavade kaudu (eelduseks mõlema poole suur koostöötahe).
- Üld- ja huvihariduse kunstlik lahutamine tuleks lõpetada;
- Suurem tähelepanu tegevuste kvaliteedile - mõõdame töö tulemusi, analüüsime ja vajadusel korrigeerime;
- Regulaarne ja kvaliteetne turundustegevus;
- Kultuuriasutuste töötajate teiste(valdkondade) (hobi)tegevustes osalemise toetamine;
- Asutuste ruumide ristikasutus ja koostööüritused;
- Huvihariduse erisoodustuse alt vabastamine spordi/liikumisharrastuse eeskujul;
- Aja annetamine - tööajast inimesed veedavad mõnes muus asutuses ja panustavad oma teadmistega - juhendajate ja pädevuste vahetamine;
- Üldhariduse ja kultuurialase huvihariduse reaalne kokkuviiimine - tundide läbimine võrdub näiteks hindega üldhariduses;
- Osaluskultuur, ka ise tegemise näol. Juhendamise ressurss võib olla puudulik - täiskasvanud inimeste puhul eriti. Iga kultuuriinimene, kes midagi oskab, võiks juhendada kedagi - "Teeme ära" asemel "Õpi ära" - kampaania, mis kujundab harjumuse. Õpetajateenistus - iga kultuurilooja peaks natuke õpetama-juhendama ka teisi.

OLULINE JA RASKESTI TEOSTATAV

- Eesti loomingu töötlemine autoriõiguste taga... Hariduse osas vajalik, aga ka ekspordi mõttes?
- Iga inimene võiks teha seda tööd, mis talle päriselt meeldib
- Õpetamiskogemuse ja -oskuse tahtmist on palju, ümberõppe või täiendõppe programmid vajalikud
- KOVIDES või -ülevalt võiks olla teemaklubid erinevate valdkondade inimestele (innovatsioon, tervis jne) - lahenduste leidmine jne eesmärgiks. Sädeinimesed väljakutseks.
- Autoriõiguse valdkonna arendamine jäänud tähelepanuta. Miks? Kõik on keelatud, aga kuidas seda rakendada? Litsents ei pea olema kallis ja piiratud, rakendused on täna puudu. Loojad ei peaks oma kaupa tasuta müüma, aga neil võiksid olla lihtsad platvormid...
- Suurem koostöö ülikoolidega, erinevad pädevused kultuuriinimestel puudulikud (sh autoriõigus).
- Kultuur rohkem laste-noorteni:
- Kultuurikallakuga klassid üldhariduskoolides
- Tantsijatele jt-le võiks olla korralik areen
- Huvihariduse rahastamise olukorda annaks veel parandada
- Kolm huviringi aastas lastele kohustuslikud, ringid vahetatavad, osalus 100% (väike kool väikesel saarel)

Teemarühmas osalenute nimekiri:

1. laudkond: Anneli Siimussaar, Ülle Roomets, Lea Altnurme, Ülle Talihärm, Tonio Tamra
2. laudkond: Ott Rätsep, Terje Trochynskyi, Hergo Tasuja, Tuuliki Jürjo, Anu Tammearu
3. laudkond: Ülle Välimäe, Evelin Lagle, Hillar Sein, Kristiin Meos, Ave Matsin (liitus hiljem)
4. laudkond: Piret Villmann, Kaija Velmet, Virgo Sillamaa, Toomas Peterson
5. laudkond: Kaie Viigipuu-Kreintaal, Reet Suurkask, Külliki Bode, Urmas Ambur, Kristiina Oomer
6. laudkond: Krista Visas, Toomas Aru, Kadri Valner, Rainer Kuuba, Tarvi Sits
7. laudkond: Piret Aus, Mari Tammesalu, Kairi Ustav, Annela Laaneots, Hannele Känd
8. laudkond: Karl Kirt, Marko Mägi, Kalev Järvela, Patrik Saagim

